

Programma Alternatieve Denkstrategieën (PAD)

PAD staat voor 'Programma Alternatieve Denkstrategieën'. Om kinderen en ouders uit te leggen wat dat betekent, vertalen scholen het ook vaak met 'Proberen Anders te Denken'. Het PAD-leerplan is ontwikkeld om de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen tussen de vier en twaalf jaar te stimuleren. Docenten kunnen met het PAD-leerplan op professionele wijze werken aan de sociale en emotionele competenties van hun leerlingen. PAD is in die zin een preventief programma.

Doel

Het PAD-leerplan heeft twee hoofddoelstellingen:

- Het bevorderen van de zelfkennis en de sociale vaardigheid van de leerlingen: leerlingen krijgen inzicht in de manier waarop hun emoties invloed hebben op hun eigen functioneren. Daardoor worden ze vaardiger in het omgaan met anderen.
- Het bevorderen van onderwijskundige en opvoedkundige processen in de groep.

Doelgroep

De doelgroep van PAD zijn scholen voor basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs. Het programma is geschikt voor kinderen van vier tot en met twaalf jaar.

Inhoud

Het leerplan kent ruim 140 lessen. De lessen hebben altijd een relatie met de vier pijlers: zelfbeeld, zelfcontrole, emoties en probleem oplossen. De lessen duren 30-40 minuten en zij worden door de eigen leerkracht gegeven.

Pijler 1: Zelfbeeld

In de PAD-visie is elk kind uniek. Door middel van het systeem 'kind-van-de-dag' komt elk kind uit de groep een keer aan de beurt om gedurende een dag in het middelpunt van positieve belangstelling te staan. De leerkracht en de klasgenootjes zijn die dag heel alert op de positieve kwaliteiten van het "PAD-kind" en vertalen dit in complimentjes. Ook wordt het kind gestimuleerd om zichzelf te complimenteren.

Pijler 2: Zelfcontrole

Sommige leerlingen komen voortdurend in de problemen doordat ze te impulsief reageren. Dat impulsieve gedrag kan zich uiten in bijvoorbeeld eerst iemand slaan en achteraf bedenken dat je het eigenlijk niet had moeten doen.

Met behulp van een verhaal over een schildpadje dat door zijn impulsieve manier van handelen regelmatig in de problemen geraakt, wordt de leerlingen duidelijk gemaakt dat er in probleemsituaties een 'nadenkmoment' is. Met kinderen wordt besproken hoe je met die heftige emoties om kunt gaan.

Pijler 3: Emoties

In PAD ligt veel nadruk op het inschatten van je eigen emoties en die van de ander. Kinderen leren dat emoties belangrijke signalen zijn. Die informatie moet je niet negeren, want het helpt je om grip te krijgen op de situatie. Tevens leren kinderen dat gedrag en emoties bij elkaar horen, maar wel twee verschillende dingen zijn. Je boos voelen is in orde, maar de manier waarop je dit uit (boos zijn), moet je goed overdenken.

Pijler 4: Probleemoplossen

Het zal voor de leerlingen steeds duidelijker worden dat zij meer en meer verantwoordelijk zullen gaan worden voor de keuzen die zij maken. Stel dat je niet mee mag doen met een spelletje voetbal. Is de oplossing dan huilend weglopen, woedend de pionnen omschoppen of probeer je bijvoorbeeld te onderhandelen? In dit deel van het leerplan wordt uitgebreid ingegaan op de gedragsalternatieven bij een probleem en op de mogelijke gevolgen van je keuze.

Oordeel Commissie Anti-pestprogramma's 2014

Deze aanpak is door de Commissie Anti-pestprogramma's (samengesteld door het NJi in opdracht van het ministerie van OCW) als volgt beoordeeld:

De commissie beoordeelt PAD als een veelbelovend programma dat mogelijk preventief werkt inzake pesten. Het programma is goed doordacht en kan met name worden ingezet als klasseninterventie, mits ingebed in een schoolbreed anti-pestbeleid. Het programma bevat een heldere uitwerking voor zowel PO als VO gericht op verbetering van sociale vaardigheden en van emotionele controle. Het programma PAD moet echter nog op doelstellingen, aanpak en evaluatie meer pest-specifiek worden onderbouwd en ontwikkeld om in een later stadium alsnog definitief goed gekeurd te worden.

Hiermee krijgt dit programma van de Commissie Anti-pestprogramma's het predicaat 'voorlopig goedgekeurd' als methode om pesten tegen te gaan. Bijgevoegd treft u ook de beschrijving van het programma aan zoals dit in de Databank Effectieve Jeugdinterventies (breder dan alleen pesten) van het NJi te vinden is. Als jeugdinterventie kreeg het programma het predicaat 'effectief volgens goede aanwijzingen'.